Lietas Nr. C33390513
CA-0663-15/10

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
2015.gada 26.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S.Sēbriņa,
tiesneši L.Pliča un J.Freimanis,
ar sekretāri A.Čugainovu,
piedaloties zvērinātiem advokātiem D.Ronei un A.Siliņam,
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja /pers. D/ iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2014.gada 28.augusta spriedumu civillietā /pers. E/ prasībā pret /pers. D/ par samaksātās galvojuma summas piedziņu no galvenā parādnieka.
Civillietu tiesu kolēģija, noklausījusies tiesneses S.Sēbriņas ziņojumu, noskaidroja:

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 9.aprīlī /pers. E/ (turpmāk – prasītāja) iesniedza tiesā prasību par parāda piedziņu pret /pers. D/ (turpmāk – atbildētājs).

[1.1] Prasībā norādīts, ka 2006.gada 9.martā tika noslēgts Kredīta līgums starp /pers. D/ un AS "Parex banka". Šo saistību pastiprināšanai par labu bankai tika nostiprināta hipotēka uz atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu /adrese/. Papildus minēto saistību nodrošināšanai 2006.gada 9.martā tika noslēgts Galvojuma līgums starp banku, prasītāju un atbildētāju. 2009.gada marta sākumā prasītāja tika informēta, ka galvenais parādnieks atbildētājs savas saistības pret AS "Parex banka" nav izpildījis, un tiek gatavota izsole ieķīlātajam nekustamajam īpašumam.

[1.2] AS "Parex banka" darbinieki telefoniski informēja prasītāju par bankas nodomu vērsties ar parāda piedziņu pret galvotāju par parāda saistību 72 320,00 Ls piedziņu. Prasītāja 2009.gada 10.martā pārdeva savu vienīgo dzimtas īpašumu, kuru mantoja kopā ar savu māsu no vecākiem, un 2009.gada 18.martā ieskaitīja galvenā parādnieka atbildētāja kredīta kontā kreditora AS "Parex banka" pieprasīto pilno parāda summu 72 320,00 Ls dzēšanai, norādot mērķi – kredīta dzēšanai.

[1.3] Atbildētājs mutiski apsolīja prasītājai godīgi norēķināties par šo summu un pārrakstīt uz prasītājas vārda jaunbūvi "Vecķipāļi" un vēl 3 ha zemes ap māju. Atbildētājs labprātīgi solījumu nepildīja.

[1.4] Pamatojoties uz Civillikuma 1704. un 1705.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja samaksāto galvojuma summu 72 320 Ls par labu prasītājai, kā arī piedzīt visus tiesāšanās izdevumus.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas 2014.gada 28.augusta spriedumu prasība apmierināta; piedzīts no atbildētāja prasītājas labā parāds 102 902,09 *euro*, valsts nodeva 498,01 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro*, kopā 103 404,79 *euro*. Noteiktas prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no neatmaksātās parāda summas no atbildētāja par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai). Piedzīti no atbildētāja valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,35 *euro* apmērā.

Rīgas rajona tiesas tiesnese spriedumu pamatojusi ar norādītajiem motīviem:

[2.1] Lietā nepastāv strīds par faktu, ka 2006.gada 9.martā starp prasītāju, AS "Parex banka" un atbildētāju tika noslēgts Galvojuma līgums /numurs/. Ar līgumu prasītāja apņēmās galvot par atbildētāja uzņemtajām saistībām pēc 2006.gada 9.marta Kredīta līguma/numurs/.

[2.2] Tāpat lietā nepastāv strīds par faktu, ka prasītāja 2009.gada 18.martā ieskaitīja atbildētāja AS "Parex banka" kontā 72 320,00 Ls jeb 102800,28 *euro* maksājuma mērķī norādot – kredīta dzēšana.

[2.3] Civillikuma 1692.pantā ir noteikts, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

[2.4] Tiesa konstatēja, ka atbildētājs nav apstrīdējis faktu, ka saistības pret AS "Parex banka" pēc 2006.gada 9.marta Kredīta līguma /numurs/ atbildētājs nepildīja, līdz ar ko radās situācija, ka kreditors vērsās pie galvinieka par parāda atbildētāja piedziņu.

[2.5] Civillikuma 1704.pantā ir noteikts - kādā apmērā galvinieks apmierina kreditoru, tādā uz viņu pāriet šā pēdējā prasījumi pret galveno parādnieku. Prasības un ierunas no tās tiesiskās attiecības, kas pastāv starp galvinieku un galveno parādnieku, paliek negrozītas.

[2.6] Atbildētājs nav apstrīdējis faktu, ka prasītāja ir nomaksājusi kreditoram parādu atbildētāja vietā.

[2.7] Atbilstoši Civillikuma 1705.pantā noteiktajam, galvinieks var vērst savu regresa prasību pret galveno parādnieku tikai pēc tam, kad viņš patiesi nolīdzinājis parādu vai tā daļu vai vismaz ar tiesas spriedumu viņam uzlikts pienākums to nolīdzināt. Kādā kārtā šis nolīdzinājums notiek, tas ir vienalga.

[2.8] Atbildētājs nav pierādījis tiesai, ka ir norēķinājies ar prasītāju, līdz ar ko tiesa atzīst prasītājas tiesības vērsties pret atbildētāju ar regresa prasību un saņemt no atbildētāja naudas līdzekļus bankai nomaksātā kredīta apmērā.

[3] Apelācijas sūdzību par minēto spriedumu iesniedzis atbildētājs, pārsūdzot Rīgas rajona tiesas 2014.gada 28.augusta spriedumu pilnā apmērā.

Norāda, ka tiesa nav ņēmusi vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[3.1] Atbildētājs ar prasītāju sastāvēja laulībā, līdz ar to nav ņemts vērā Civillikuma 84.pants, kurš nosaka, ka laulība rada vīram un sievai pienākumu būt savstarpēji uzticīgiem, kopā dzīvot, vienam par otru gādāt un kopīgi rūpēties par ģimenes labklājību, tātad arī īpašums - /Nosaukums A/ tika apsaimniekots kopīgi, kā pienākas vīram un sievai, lai uzlabotu ģimenes labklājību.

[3.2] Prasītāja veica iemaksu atbildētāja kontā, maksājuma mērķis /norādīts/; " /kredīta/; dzēšana". Nav norādīts /Galvojuma līguma/; numurs un

datums, līdz ar to nav precīzi norādīts kāda mērķa realizēšanai maksājums tika redzēts. Ja prasītāja šo iemaksu būtu veikusi ar mērķi kā Galvotāja, tad maksājumam bija jābūt no Galvotājas konta ar precīzu mērķi iemaksas realizēšanai.

[3.3] Lai stātos spēkā distancē noslēgti līgumi saskaņā ar Civillikuma 1537.pantu, kurš noteic, ka ja līgumu slēdz starp klātneesošiem, tad tas uzskatāms par galīgi noslēgtu no tā brīža, kad tas, kam piedāvāts priekšlikums, paziņo priekšlikuma piedāvātājam par tā pieņemšanu, kaut arī priekšlikuma piedāvātājs vēl nebūtu paziņojumu saņēmis. Ja pieņemšana nav notikusi bez nosacījuma, bet priekšlikums ir prasījis vēl tālākas pārrunas, tad līgums atzīstams par galīgi noslēgtu no tā brīža, kad vien puse paziņo pēdējo beznosacījuma piekrišanu. Lai šādi līgumi stātos spēkā ir precīzi jānorāda teksts: Piekrītu līguma (numurs) noteikumiem.

[3.4] Mērķis nav identificējams, kā maksājums par Galvojuma līgumu /numurs/.

[3.5] Nav arī norādīts fakts, ka īpašums /adrese/, ar abpusēju piekrišanu tika plānots kā kopdzīves īpašums.

[3.6] Tā kā prasītājai piederēja īpašums Jūrmalā, kurā abām pusēm nebija iespējams dzīvot, tika pieņemts lēmums pārdod īpašumu, lai ieguldītu finanšu līdzekļus īpašumā /vieta, nosaukums/

[3.7] Turklāt kredīts īpašumam /vieta, nosaukums/ tika piešķirts tikai pamatojoties uz to, ka prasītājai bija īpašums Jūrmalā.

[3.8] Pamatojumu kredīta piešķiršanai tiesa var izprasīt no AS "Citadele banka" (iepriekšējais nosaukums AS "Parex banka").

[3.9] Abas puses mutiski vienojās, ka pēc šķiršanās, neskatoties uz to, ka laulātajiem nebija kopīgas mantas, ko prasītāja arī ir skaidri norādījusi prasības pieteikumā par laulības šķiršanu, pēc nekustamā īpašuma pārdošanas /vieta, nosaukums/ abi vadās saskaņā ar Civillikuma 96.pantu, kurš noteic, ka viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās. Tātad pēc īpašuma /vieta, nosaukums/ pārdošanas ienākumi tiek dalīti līdzīgās daļās starp abām pusēm.

[3.10] Tiesa nav ņēmusi vēra, ka prasībā norādītais sludinājums, kurš ievietots portālā kā apvainojums par pārdošanas noklusējumu, ir aplams, jo līdzekļus, lai abas puses būtu līdzīgi norēķinājušās nav citādāk iespējams iegūt, kā tikai pārdod īpašumu.

[3.11] Lai tiktu nosegts aizdevums par nekustamo īpašumu /vieta, nosaukums/,2008.gada 25.jūlijā starp /pers. D/ un /pers. G/ tika noslēgts aizdevuma līgums, kurš noteic, ka aizņēmējs nodrošina augstāk norādītā uzdevuma un procentu samaksu ar piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/, hipotēku. Nekustamajam īpašumam jau pastāv Hipotēka.

[3.12] Augstāk minētā persona aizdeva skaidru naudu 2845,74 EUR (2000,00 LVL) prasītājai. Pēc mutiska lūguma šis aizdevums nav atgriezts ar norādi: "Nevajadzēja aizdot", kas jau vien pierādot prasītājas negodprātīgu rīcību.

[4] Tiesas sēdē atbildētājs prasību neatzina, apelācijas sūdzību uzturēja uz tajās minētajiem pamatiem.

[5] Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve prasību uzturēja, apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[6] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija, noklausoties atbildētāja un prasītājas pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[6.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

[6.2] Apelācijas sūdzību atbildētājs ir iesniedzis, pārsūdzot pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā.

[6.3] Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa nosaka, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

[6.4] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka šajā lietā pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi, un uz tiem balstītie secinājumi ir pareizi, un pirmās instances tiesas spriedumā sniegtais pamatojums ir pilnībā pietiekams. Līdz ar to, Civillietu tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā norādītajai motivācijai un atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, prasītāja ir pierādījusi savas prasības pamatotību, atbildētājs nav pierādījis savu iebildumu pamatotību.

[7.1] Atbildētāja apelācijas sūdzības arguments atsaucoties uz laika periodu, kad puses atradās laulībā, un to, ka neesot ņemts vērā Civillikuma 84.pants, Civillietu tiesu kolēģija kritiski vērtē šādu argumentu, jo pušu laulība tika šķirta ar 2014.gada 12.jūnija Rīgas rajona tiesas spriedumu, pamatojoties uz Civillikuma 70., 71., 72. un 77.pantu (lietas 197.-198.lapa), pie kam no sprieduma par laulības šķiršanu ir redzams, ka atbildētājs norādīja, ka pušu starpā nepastāv strīdi par laulāto kopīgas mantas sadali.

[7.2] Līdz ar to lietā nav tiesiskas nozīmes atbildētāja apelācijas sūdzības argumentam par to, ka prasītāja nav norādījusi faktu, ka īpašums /adrese/ bijis plānots kā kopdzīves īpašums un ka prasītājai piederēja īpašums Jūrmalā, kurā abām pusēm nebija iespējams dzīvot, tika pieņemts lēmums pārdod īpašumu, lai ieguldītu finanšu līdzekļus īpašumā /vieta, nosaukums/.

[7.3] Izskatāmajā prasībā, kas celta kā galvinieka regresa prasība pret parādnieku, pamatojoties uz Civillikuma 1074. un 1705.pantu, un pie apstākļa, ka pušu laulība ir šķirta, nav tiesiska pamata atsaukties uz Civillikuma 96.pantu, kurš noteic, ka viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās. Tiesa uzskata par būtisku apstākli, ka laulība ir šķirta, un prasības kārtībā laulāto kopmantas sadale netika pieprasīta, tādējādi pieņemot, ka katram laulātajam ir viņa reģistrētā daļa, t.i., nekustamais īpašums, kredīts.

[7.4] Tiesu kolēģijas ieskatā, šādos apstākļos ir vērtējamas tās tiesiskās attiecības, ko ir vērtējusi arī pirmās instances tiesa, t.i., saistības ko atbildētājs uzņēmies kā kredītņēmējs pret banku; galvinieka pienākumus, ko uzņēmusies prasītāja galvojot par atbildētāja kredītsaistībām, kā arī no Civillikuma 1704. un 1705.panta izrietošās galvinieka tiesības vērsties pret parādnieku, ja galvinieks apmierina kreditoru.

[7.5] Atbildētāja apelācijas sūdzības arguments par to, ka maksājuma mērķī vien norādītsnbsp;" kredītanbsp; dzēšana", bet neesot norādīts Galvojumanbsp; līgumanbsp;numurs un datums, līdz ar to neesot precīzi norādīts kāda mērķa realizēšanai maksājums paredzēts, Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā minētie apelatora norādītie trūkumi ir nebūtiski. Lietā nav strīda par to, ka banka ir saņēmusi apmierinājumu un atbildētāja kredīta saistības ir dzēstas.

[7.6] Izskatāmajā civillietā nav tiesiskas nozīmes 2008.gada 25.jūlijā starp /pers. D/ un /pers. G/ noslēgtajam aizdevuma līgumam par 2845,74 EUR (2000,00 LVL) aizdevumu, jo tas ir attiecināms uz citām pusēm un uz citu līgumu, kas nav izskatāmās civillietas prasības priekšmets.

[7.7] Tādējādi atbildētāja apelācijas sūdzības argumenti nevar būt par pamatu prasības noraidīšanai.

[7.8] Atbilstoši Civillikuma 1705.pantā noteiktajam, prasītāja kā galvinieks var vērst savu regresa prasību pret galveno parādnieku, jo viņa ir patiesi nolīdzinājusi atbildētāja kā parādnieka parādu.

[7.9] Prasība ir apmierināma, bet apelācijas sūdzība kā nepamatota ir noraidāma, pirmās instances tiesa ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos apstākļus, izlemjot prasību par samaksātās galvojuma summas piedziņu no galvenā parādnieka, ir devusi atbilstošu juridisko novērtējumu izskatāmajā

lietā.

[8] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[8.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi – nomaksātā valsts nodeva 350 Ls jeb 498,01 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 Ls jeb 4,70 *euro* apmērā.

[9] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, tiesā ar lietas izskatīšanu saistītie nesamaksātie izdevumi sakarā ar tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā uz sprieduma taisīšanas brīdi sastāda 12,95 *euro*, kuri saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu ir piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos (lietas 193., 205., 214.-215.lapa).

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, Civillikuma 1756., 1765. un 1763.pantu ir atzīstamas prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātā aizdevuma pamatsummas (102 902,09 *euro*) par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

[11.1] Tiesu kolēģija nosaka atbildētājam 10 dienas no sprieduma stāšanās likumā spēkā labprātīgai sprieduma izpildei.

[12] Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 3., 6.panta noteikumiem, Padomes 1997.gada 17.jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97, piedzenamās summas norādāmas *Euro* valūtā, konvertējot pēc kursa 1 *euro* = 0,702804 lati.

Rezolutīvā daļa

Civillietu tiesu kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.-434. un 204[1].pantu,

n o s p r i e d a:

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, /pers. E/, personas kods /personas kods/, labā parādu 72320,00 Ls jeb 102902,09 euro, valsts nodevu Ls 350 jeb 498,0 euro un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 jeb 4,70 euro, kopā Ls 72673,30 jeb **103 404,79** euro (simtu trīs tūkstoši četri simti četri euro un 79 centi).

Noteikt /pers. E/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt likumisko 6 % gadā no neatmaksātās parāda summas (102902,09 euro) no /pers. D/ par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts labā nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **12,95 euro** (divpadsmit euro un 95 centi) apmērā, samaksu veicot Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (vārds un uzvārds).

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš ir 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumu apliecinošas kvītis par maksājumu veikšanu valsts ienākumos ir jāiesniedz tiesā 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Motivēts spriedums sastādīts 2015.gada 9.novembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja **S.Sēbriņa**
Tiesnese **L.Pliča**
Tiesnesis **J.Freimanis**